

Taikus judėjimas už gyvosios gamtos išsaugojimą VŠĮ „Girių inspekcija“
Kodas 306625563, Didlaukio g. 42-8, LT-08330 Vilnius, tel. +37067934089, el. paštas: giriuinspekcija@gmail.com
LT487189900010700257

Adresatai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai (Per TAIS)

**PASTABOS IR PASIŪLYMAI
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
DĖL VALSTYBINĖS MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS SKLYPŲ PERDAVIMO
PATIKĖJIMO TEISE VALSTYBĖS ĮMONEI VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJAI**

TAIS reg. Nr. 26-11344

2026 m. rugsėjo 01 d. Nr. GI-2026-09-01-01

Vilnius

VŠĮ „Girių inspekcija“, veikianti viešojo intereso – gyvosios gamtos, biologinės įvairovės, miškų ir visuomenės teisės dalyvauti aplinkosaugos sprendimų priėmimo – gynimo pagrindu, susipažinusi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybinės miškų ūkio paskirties žemės sklypų perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai“ projektu (nuoroda TAIS: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/03a45da09bb711f18b9f9d8d7019912a>; toliau – Projektas) teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

Projektu siūloma VI Valstybinių miškų urėdijai (toliau – VMU) kompleksinei miškų ūkio veiklai perduoti 477 valstybinės miškų ūkio paskirties žemės sklypus, kurių bendras plotas – 2584,0438 ha. Projekto lydraštyje nurodoma, kad taip įgyvendinamas Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 664 punktas, kuriame numatyta šiuos miškus įveiklinti racionaliausiu, didžiausią socialinę, ekologinę ir ekonominę vertę visuomenei kuriančiu būdu.

GI iš esmės neprieštarauja tam, kad šie miškai liktų valstybės nuosavybėje ir būtų perduoti VMU valdyti. Tačiau Projekte nenustatyta, kaip prieš pradedant ūkinę veiklą bus patikrintos konkrečių sklypų ekologinės vertės ir kaip bus užtikrinta, kad deklaruojama ekologinė vertė turėtų realų prioritetą tais atvejais, kai ji nesuderinama su medienos naudojimu. Projekto priede nurodomi sklypų kadastro duomenys ir plotai, tačiau nepateikiama informacija apie miškų grupes, medynų amžių, saugomas teritorijas, „Natura 2000“, Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines ar kertines miško buveines. Todėl siūlome Projektą papildyti trimis konkrečiais saugikliais.

1. Dėl ekologinės patikros prieš planuojant kirtimus

Projekto 1 punkte numatyta perduoti priede nurodytus sklypus VMU „kompleksinei miškų ūkio veiklai vykdyti“, tačiau papildoma ekologinio įvertinimo sąlyga nenustatyta.

Perduodamas didelis – 2584,0438 ha – valstybinio miško plotas. Vien sklypo statusas ar perdavimas VMU neatsako į klausimą, ar konkrečioje jo dalyje yra saugomų ar kitų biologinei įvairovei reikšmingų vertybių. Prevencinis patikrinimas turi įvykti iki sprendimų dėl kirtimų, o ne po galimos žalos.

Siūloma formuluotė – papildyti Projektą nauju 3 punktu:

„3. Pavesti valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai prieš planuojant ir vykdant pagrindinius

miško kirtimus ar kitus kirtimus, galinčius reikšmingai pakeisti buveinės būklę, šio nutarimo priede nurodytuose žemės sklypuose ar jų dalyse pagal oficialių registrų, informacinių sistemų, inventorizacijų ir, kai būtina, vietos patikros duomenis įvertinti saugomų teritorijų ir „Natura 2000“ statusą, Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines, kertines miško buveines, saugomų rūšių radavietes ir augavietes, medynų amžių, įskaitant 130 metų ir vyresnius medynus, ir kitas biologinei įvairovei reikšmingas vertybes. Iki šio įvertinimo atlikimo atitinkamame žemės sklype ar jo dalyje pagrindiniai miško kirtimai neplanuojami ir nevykdomi. Nustačius galimą reikšmingą poveikį saugomoms ar kitoms biologinei įvairovei reikšmingoms vertybėms, planuojamos miškų ūkio priemonės derinamos su Valstybine saugomų teritorijų tarnyba ir (ar) Valstybine miškų tarnyba pagal jų kompetenciją.“

2. Dėl ekologinės vertės prioriteto

Lydraštyje remiamasi Vyriausybės programos 664 punktu, kuriame nurodoma socialinė, ekologinė ir ekonominė vertė, tačiau pačiame Projekte nenustatoma, kaip šios vertės turi būti derinamos konkrečiame miško sklype.

Jeigu ekologinė vertė lieka tik lydraščio deklaracija, Projektas nesukuria mechanizmo, užtikrinančio, kad biologinės įvairovės išsaugojimas būtų realiai įvertintas prieš medienos naudojimą. Valstybei priklausančiuose miškuose toks prioritetas turi būti aiškiai suformuluotas.

Siūloma formuluotė – papildyti Projektą nauju 4 punktu:

„4. Nustatyti, kad šio nutarimo priede nurodytuose žemės sklypuose ar jų dalyse, kuriose nustatytos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės, kertinės miško buveinės, saugomų rūšių radavietės ar augavietės, 130 metų ir vyresni medynai ar kitos biologinei įvairovei reikšmingos vertybės, miškų ūkio priemonės parenkamos pirmiausia užtikrinant šių vertybių išsaugojimą ir jų būklės nepabloginimą. Kai ekologinės vertės išsaugojimo tikslas ir medienos naudojimas konkrečioje teritorijoje negali būti suderinti, pirmenybė teikiama ekologinės vertės išsaugojimui.“

3. Dėl perduodamų sklypų duomenų viešumo

Projekto priede pateikiami perduodamų sklypų kadastro ir unikalūs numeriai, vietovė bei plotas, tačiau nepateikiami pagrindiniai miško ir gamtosauuginiai duomenys.

Be viešai susietų erdviųjų ir gamtosauuginių duomenų visuomenei, bendruomenėms ir aplinkosaugos organizacijoms praktiškai neįmanoma patikrinti, kokio pobūdžio miškai perduodami ir kokios vertybės juose gali būti paveiktos. Viešumas taip pat leistų iš anksto identifikuoti galimas klaidas ar duomenų neatitikimus.

Siūloma formuluotė – papildyti Projektą nauju 5 punktu:

„5. Pavesti valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio nutarimo priede nurodytų žemės sklypų perdavimo–priėmimo aktų pasirašymo savo interneto svetainėje viešai paskelbti perduotų sklypų erdviųjų duomenų rinkinį atviru, kompiuteriu skaitomu formatu ir su kiekvienu sklypu susietą informaciją apie miškų grupę, medynų amžių, saugomų teritorijų ir „Natura 2000“ statusą, registruotas Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines ir kertines miško buveines. Informacija apie saugomų rūšių radavietes ir augavietes skelbiama tiek, kiek jos viešinimo neriboja teisės aktai.“

Prašymas. Prašome Projektą papildyti aukščiau siūlomais 3–5 punktais. Jeigu Aplinkos ministerija vertintų, kad kuri nors iš šių sąlygų turi būti įtvirtinta ne šiame Vyriausybės nutarime, prašome derinimo pažymoje aiškiai nurodyti konkretų teisės aktą ar privalomą miškų valdymo dokumentą, kuriame atitinkamas saugiklis bus įtvirtintas prieš pradedant ūkinę veiklą perduodamuose sklypuose.

Pažymime, kad šios pastabos teikiamos įgyvendinant visuomenės teisę dalyvauti priimančias sprendimus aplinkosaugos klausimais. Orhuso konvencijos 8 straipsnyje numatyta, kad rengiant

vykdomojo pobūdžio teisės aktus ir bendrojo pobūdžio privalomuosius norminius aktus, galinčius turėti reikšmingą poveikį aplinkai, turi būti skatinamas veiksmingas visuomenės dalyvavimas ir, kiek įmanoma, atsižvelgiama į jo rezultatus. Mūsų veikla taip pat atitinka Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 31³⁵ straipsnyje įtvirtintą visuomenės dalyvavimo viešojo intereso klausimais sampratą, o aplinka šiame straipsnyje aiškiai priskiriama viešojo intereso klausimams.

Pagarbiai,

VšĮ „Girių inspekcija“ vadovas

Mindaugas Docaitis

el. p. giriuinspekcija@gmail.com